

ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ ÚŘEDNÍKŮ
PRO VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY
OCHRANY OVZDUŠÍ V ČESKÉ REPUBLICE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

Mezinárodní smlouvy a evropské právní předpisy

Ing. Vladislav Bízek, CSc.

evropský
sociální
fondy ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

System posuzování a řízení kvality ovzduší

Koncepční úroveň

- Strategie, programy, plány

Legislativní úroveň

- Právní předpisy

Institucionální úroveň

- Orgány veřejné/státní správy, podpůrné instituce

Nástrojová úroveň

- Normativní, ekonomické, finanční, informační a dobrovolné nástroje

Informační úroveň

- Monitoring, statistika, inventury, databáze, výchova a osvěta

Operativní úroveň

- Povolování, inspekce, self-monitoring

Mezinárodní úroveň

- Mezinárodní úmluvy a protokoly, mezinárodní iniciativy

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Struktura prezentace

- Úmluva EHK OSN o dálkovém přeshraničním znečišťování ovzduší (UNECE CLRTAP) a její protokoly
- (Gotheburský) protokol o omezování acidifikace, eutrofizace a přízemního ozónu: Aktuální obsah, novelizace, nové národní emisní stropy pro ČR
- Další relevantní úmluvy (Rámcová úmluva o změně klimatu, Stockholmská úmluva o persistentních organických polutantech)
- Strategie EU
- Právní předpisy EU (současný stav a výhled)

evropský
sociální
fondy ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Multilaterální ekologické úmluvy

Úmluva EHK OSN o dálkovém přeshraničním znečišťování ovzduší (UNECE CLRTAP)

- Protokol o financování monitoringu (EMEP),
- První a druhý protokol o síře,
- Protokol o oxidech dusíku,
- Protokol o těkavých organických látkách (VOC)
- Protokol o těžkých kovech (HM),
- Protokol o persistentních organických polutantech (POPs)
- **Protokol o omezování acidifikace, eutrofizace a tvorby přízemního ozónu (Goteburský protokol)**

Guidance documents

Protokol o omezování acidifikace, eutrofizace a tvorby přízemního ozónu (Goteburský protokol)

Protokol nové generace (Multi pollutant – multi effect přístup)

Národní emisní stropy (celková roční množství emisí) pro oxid siřičitý, oxidy dusíku, těkavé organické látky (VOC) a amoniak musí být dodrženy do 2010.

Z EU 27 dodrželo požadavky protokolu a návazné směrnice pouze 15 států, včetně České republiky.

V květnu 2012 byl protokol revidován: Byly stanoveny nové emisní stropy pro rok 2020 a přidán pátý emisní strop pro suspendované částice $PM_{2.5}$.

Nově navržené hodnoty národních emisních stropů pro ČR

Polutant	Emise 2005 (kt)	Snížení k roku 2020 o
SO ₂	219	45 %
NO _x	286	35 %
NH ₃	82	7 %
VOC	182	18 %
PM _{2.5}	22	17 %

Další relevantní mezinárodní úmluvy

- Rámcová úmluva OSN o změně klimatu (UN FCCC) + Kjótský protokol (částečný přímý dopad na omezování emisí znečišťujících látek do ovzduší)
- Stockholmská úmluva o persistentních organických polutantech (přímý dopad na omezování emisí POPs)

evropský
sociální
fondy ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

EU Strategie

6.Akční program pro životní prostředí (2002)

Tematická strategie k ochraně ovzduší (2005)

Priority:

Suspendované částice PM_{10} a zejména $PM_{2.5}$,

Přízemní ozón.

Evropská komise chystá k roku 2013 zásadní revizi systému ochrany ovzduší včetně legislativy (Clean Air Package)

evropský
sociální
fondy ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

EU legislativa – obecně

Směrnice (directives)

Nařízení (regulations), přímo platné

Rozhodnutí (decisions), přímo platné

Směrnice nemají v české legislativě obdobu (jsou „něco mezi věcným záměrem zákona a zákonem“; členské státy je musí do národní legislativy transponovat).

Směrnice nastavují základní standard (mandatorní požadavky) ale často navíc umožňují členským státům zavést přísnější požadavky, nevznikne-li tím bariera pro Jednotný vnitřní trh.

Směrnice neřeší institucionální uspořádání a ekonomické nástroje.

evropský
sociální
fondy ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

EU – legislativa – současný stav – 1

Právní předpisy řeší pouze některé nejdůležitější otázky ochrany ovzduší, zbytek je v kompetenci členských států.

Posuzování a hodnocení kvality ovzduší:

- Směrnice 2008/50/ES o kvalitě venkovního ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu (imisní limity pro PM_{10} , $PM_{2.5}$, oxid siřičitý, oxid dusičitý a oxidy dusíku, oxid uhelnatý, benzen, olovo a přízemní ozón),
- Směrnice 2004/107/ES k arsenu, kadmiu, niklu, rtuti a polycyklickým aromatickým uhlovodíkům ve venkovním ovzduší.

EU – legislativa – současný stav – 2

Omezování emisí znečišťujících látek do ovzduší – základní směrnice:

- Směrnice 2001/81/ES k národním emisním stropům pro některé látky znečišťující ovzduší (transpozice Goteburského protokolu s tím, že hodnoty národních emisních stropů jsou v řadě případů přísnější),
- Směrnice 2010/75/EU o průmyslových emisích (IPPC), která nahrazuje 7 stávajících směrnic (IPPC, zvláště velké spalovací zdroje, spalování odpadu, VOC, výroba oxidu titaničitého).

EU – legislativa – současný stav – 3

Další směrnice k omezování emisí:

- Soubor směrnic regulujících emise z osobních a nákladních vozidel, traktorů a nesilniční mobilní techniky,
- Směrnice regulující kvalitu pohonných hmot (benzín, diesel, kapalná paliva) a skladování a distribuci benzínu.

Nepřímý vliv na omezování emisí mají konečně směrnice v oblasti energetiky, zejména úspory energie, zvyšování energetické účinnosti budov a zařízení a využívání nespalovacích obnovitelných zdrojů energie.

Požadavky současně platných právních předpisů EU jsou transponovány do české právní úpravy.

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

EU – legislativa – očekávaný výhled

K roku 2013 připraví Evropská komise na základě podrobné analýzy „balíček k ochraně ovzduší“. Lze očekávat:

- Zpřísnění požadavků k omezování emisí prachu, oxidů dusíku a těkavých organických látek (VOC),
- Stanovení zpřísněných hodnot národních emisních stropů pro oxid siřičitý, oxidy dusíku, VOC a amoniak k roku 2020,
- Stanovení národních emisních stropů pro suspendované částice PM_{2.5},
- Integraci a optimalizaci opatření k omezování emisí znečišťujících látek a skleníkových plynů.

Důležité odkazy

Úmluva EHK OSN o dálkovém přeshraničním znečišťování ovzduší (UNECE CLRTAP) a protokoly

<http://www.unece.org/env/lrtap/welcome.html>

Strategie a legislativa EU v oblasti ochrany ovzduší

http://ec.europa.eu/environment/air/index_en.htm

Evropská agentura životního prostředí (EEA) – podkladové materiály a data v oblasti ochrany ovzduší

<http://www.eea.europa.eu/themes/air>

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Co jsme se dozvěděli ?

- Úmluva EHK OSN o dálkovém přeshraničním znečišťování ovzduší (UNECE CLRTAP) a její protokoly
- (Gotheburský) protokol o omezování acidifikace, eutrofizace a přízemního ozónu: Aktuální obsah, novelizace, nové národní emisní stropy pro ČR
- Další relevantní úmluvy (Rámcová úmluva o změně klimatu, Stockholmská úmluva o persistentních organických polutantech)
- Strategie EU
- Právní předpisy EU (současný stav a výhled)

evropský
sociální
fondy ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Děkuji za pozornost a přeji všem mnoho úspěchů při zlepšování kvality ovzduší!

evropský
sociální
fondy ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚŠTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz